

Kimlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kimlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24667>

Özet

Kimlik Ölçeği (KÖ), bireyin kimlik yapısının çok boyutlu bir çerçevede değerlendirilmesini amaçlayan psikometrik bir araçtır. Ölçek, kişisel Kimlik, Sosyal Kimlik ve Kolektif Kimlik olmak üzere üç ana alt boyutta incelenmektedir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması ve psikometrik özellikleri 2004 yılında Hamit Çoğun tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin Türk kültürüne özgü kimlik dinamiklerini ölçme potansiyelini ve yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik değerlerine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ölçek, toplam 35 temel maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kimlik Ölçeği, Kimlik, Kişisel Kimlik, Sosyal Kimlik, Kolektif Kimlik, Uyarlama, Psikometri, Cronbach Alfa, Türk Örnekleme.

Yazarlar

Hamit Çoğun

Amaç

Kimlik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendilerini tanımladıkları ve anlamlandırdıkları kimlik yapısının üç temel bileşenini (kişisel, sosyal ve kolektif) nicel olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, bireylerin değerleri, sosyal rolleri ve grup üyelikleri gibi hayati öneme sahip kimlik belirleyicilerine verdikleri önemi ölçmeyi hedefler.

Ölçeğin Türk örnekleme uyarlanması, özellikle Türkiye'deki sosyal ve kültürel bağlamda kimlik gelişim süreçlerini, kimlik krizlerini ve farklı kimlik formlarının psikolojik sonuçlarını incelemek isteyen araştırmacılara standartlaştırılmış ve güvenilir bir araç sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, sosyal psikoloji ve gelişim psikolojisi alanlarında kabul gören kimlik kuramlarına dayanarak, kimlik kavramını üç farklı düzeyde ele almaktadır. **Kimlik Ölçeği**, bireyin kendini algılama biçiminin karmaşık yapısını yansıtan çok boyutlu bir yapı sunar:

Kişisel Kimlik: Bireyin kendini benzersiz kılan içsel özelliklere, kişisel değerlere ve ahlaki standartlara ne kadar önem verdiğini ölçer.

Sosyal Kimlik: Bireyin başkaları tarafından nasıl algılandığına, sosyal çevredeki popülerliğine ve kişilerarası ilişkilerdeki statüsüne odaklanır.

Kolektif Kimlik: Bireyin mensubu olduğu gruplarla (örneğin aile, soy, millet) özdeşleşme derecesini ve bu grupların kendisi için taşıdığı önemi değerlendirir.

Geçerlik

Kimlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının yapı geçerliği, madde-toplam korelasyonlar yoluyla test edilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçek maddelerinin ilgili oldukları alt ölçeklerin toplam puanıyla tutarlı bir ilişki sergilediğini göstermektedir. Spesifik olarak, alt ölçekler bazında madde-toplam korelasyonların aralıklarında seyretmektedir:

Kişisel Kimlik Alt Ölçeği: Madde-toplam korelasyonları .34 ile .49 arasında değişmektedir.

Sosyal Kimlik Alt Ölçeği: Madde-toplam korelasyonları .43 ile .59 arasında değişmektedir.

Kolektif Kimlik Alt Ölçeği: Madde-toplam korelasyonları .43 ile .60 arasında değişmektedir.

Bu korelasyon değerleri, tüm alt boyutlarda maddelerin yapıya anlamlı düzeyde katkı sağladığını ve ölçeğin kuramsal olarak amaçlanan kimlik boyutlarının ölçme yeteneğine sahip olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği hem iç tutarlılık (içsel güvenirlik) hem de zaman içinde kararlılık (test-tekrar test güvenirliği) yöntemleriyle belirlenmiştir. İç tutarlılık güvenirliği, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Genel Güvenirlilik: Kimlik Ölçeği'nin toplam puanı için Cronbach Alfa katsayısı .79 olarak bulunmuştur, bu da ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu gösterir.

Alt Ölçek Güvenirliliği: Kişisel, sosyal ve kolektif kimlik alt ölçeklerinin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .76, .78 ve .80'dir. Tüm alt ölçekler için güvenirlik katsayıları kabul edilebilir sınırların üzerindedir.

Ölçeğin zaman içindeki kararlılığı, altı hafta arayla uygulanan test-tekrar test yöntemiyle incelenmiştir. Genel test-tekrar test korelasyon katsayısı .86'dır. Puan değişmezliği katsayıları alt ölçekler için sırasıyla Kişisel Kimlik .79, Sosyal Kimlik .84 ve Kolektif Kimlik .68 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin farklı zamanlarda dahi tutarlı sonuçlar ürettiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Kimlik Ölçeği, kuramsal olarak kimliğin üç ana bileşenini temsil eden çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Uyarılma çalması, ölçeğin orijinal yapısının destekler nitelikte, **Kişisel Kimlik** (10 madde), **Sosyal Kimlik** (7 madde) ve **Kolektif Kimlik** (8 madde) olmak üzere üç temel faktörün

varlığını doğrulamaktadır. Bu faktör yapısı, bireyin kendini tanımlama sürecinde hem içsel değerlerin hem de dâsal ve kolektif aidiyetlerin önemini ayrıttırarak ölçüm yapılmasına olanak tanır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: 35 temel madde ve 10 dolgu maddesi içeren, toplam 45 maddelik kendini değerlendirme ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türk Örneklemi

Yaş Grubu: Genç yetişkinler ve yetişkinler (Uyarlama çalışması üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır.)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması Türkiye'de gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilmiştir. Yanıtlayıcılar, maddelerin kendileri için ne kadar önemli olduğunu değerlendirir. Derecelendirme sistemi şöyledir: 1 (benim kim olduğum için önemsiz) ile 5 (benim kim olduğum için her zaman çok önemli).

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Gelişim Psikolojisi, Özdeşleşme, Puan Değermezliği, Madde-Toplam Korelasyonu, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: hamitcoskun91@yahoo.com

Yazma Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması 2004 yılında yayınlanmıştır.

Çizimler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı ve ticari amaçlı uygulamaları için sorumlu yazar Hamit

Çokun ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Coskun, H. (2004). Kimlik Ölçeğinin bir Türk örneğinde geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Türk Psikoloji Yaz?lar? Dergisi*, 7(14), 49-60. Makaleye eri?im: turkpsikolojiyazilari.com

Ek bilgi: Orijinal PDF dosyas? ?u adresten indirilebilir: kimlik-olcegi-toad.pdf

Kimlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kimlik Ölçeği 3 alt boyut ve toplam 35 maddeden olu?maktadır. Ayr?ca 10 madde dolgu malzemesi olarak kullan?lm??t?r.

Ki?isel Kimlik (10 m): De?erlerim ve ahlaki standartlar?m (k?staslar?m)

Sosyal (7 m): Ba?kalar?na göre popüler olu?um

Kolektif Kimlik (8 m): Ailemin ku?aklar?n?n (soy a?ac?n?n) bir üyesi olmak

Dolgu Malzemesi 10 maddedir.